

Per unes matemàtiques en femení

Hi ha qui diu que a les dones no se'ls hi donen bé les matemàtiques: és habitual en premsa trobar articles on es destaca l'escassa quantitat de dones que opten per estudis universitaris d'àmbit tecnològic, com ara Arquitectura o Enginyeria. D'altres expliquen aquest fet argumentant que no és una qüestió de capacitat, sinó que deliberadament, i a causa de la seva capacitat d'albergar i donar vida, opten per carreres més relacionades amb la biologia i la natura, com per exemple Medicina o Ciències Ambientals. Amb aquesta dualitat, en un món tan binari on tres són multitud, pocs cerquen una tercera via, una nova explicació, com podria ser que la matemàtica actual està feta per i per a homes, i que sol oblidar que aquesta ciència exacta va més enllà dels números, també existeixen un munt d'igualtats que es transformen en desigualtats i d'equacions amb diverses d'incògnites.

Hi ha igualtats que només es poden entendre en femení, com per exemple que $2x$ sigui igual a $1/2x$. Quantes dones treballen el doble per a aconseguir la meitat de salari o de reconeixement que un home? La majoria. I quelcom similar succeeix amb la igualtat per la qual 24 és igual 26, 27, 28, etc., perquè a les dones les 24 hores del dia se'ls hi queden curtes, i han d'estirar-les tant com sigui necessari, normalment renunciant a hores de son o al ja poc temps que poden dedicar-se a elles mateixes.

Quant a les equacions de la vida diària, plenes d'incògnites, la solució sempre serà femenina: sigui x , y o z . És a dir, qui es farà càrrec de la mainada? Dissortadament, en alguns casos només la mare, a qui direm x ; si hi ha una mica de sort podem afegir una y , una de les àvies, i en casos comptats l'altra àvia o una tieta, que seria la z . Aquesta triple incògnita és extrapolable a altres situacions: qui s'encarrega de les feines de la casa, qui s'ocupa dels membres més grans de la família quan arriben a una edat en què ja no es poden valdre per si sols, qui organitza i coordina tot, qui fa els números en l'àmbit de l'economia domèstica? Doncs x , y i z . És a dir, mares, àvies, tietes o qualsevol altre membre, sempre femení, de la família.

Aquest plantejament, deliberada i conscientment metafòric, certament no respon a la qüestió de per què les dones no opten per les matemàtiques i estudis similars a l'hora d'encarar el seu futur laboral, però resulta —i no és poc— una eina de reflexió, i és sens dubte més útil que no pas uns arguments tan febles com una menor capacitat matemàtica o la major competència en l'àmbit de les ciències naturals per un imperatiu biològic.

Podem fer un pas cap a unes matemàtiques en femení? És a dir, cap a una societat més igualitària on xifres i números es construeixin sobre les bases d'una realitat més igualitària?